

Bifolium

Nieuws over handschriften en oude drukken
ISSN: 0920-9360

Redactie: p/a Vakgroep Mediaevistiek, Oude Kijk in 't Jatstraat 26, 9712 EK Groningen NL

17

APRIL 1991

Ter inleiding.

Dit voorjaar zijn er diverse interessante exposities. De combinatie van Theophano en Karthuizers maakt een reis naar Keulen extra aantrekkelijk.

Met ingang van dit nummer gaan we over op een iets andere uitvoering. De toepassing van proportioneel schrift biedt mogelijkheden om meer informatie in dezelfde ruimte op te nemen. We hopen dat deze verandering een verbetering zal blijken.

Bij dit exemplaar van Bifolium vindt U weer een acceptgirokaart. De prijs blijft vooreerst nog gelijk, al is door de Postbank aangekondigd dat er in de nabije toekomst over acceptgirokaarten een toeslag berekend gaat worden. We zouden U dan ook willen verzoeken om zo spoedig mogelijk, bij voorkeur vóór 1 juli 1991, de kosten te voldoen.

TENTOONSTELLINGEN

AMSTERDAM Nieuwe Kerk: Venetiaanse drukken in Nederlands bezit. Vanaf juni, 1991. Ca. 150 van de fraaiste boeken uit de vijftiende en zestiende eeuw, met nadruk op illustratie, ontwikkeling van titelpagina etc. Catalogus zal verschijnen bij de SDU.

AMSTERDAM Bibliotheca Philosophica Hermetica: Handschriften en edities van het Corpus Hermeticum, 13 december 1990 - 11 maart 1991. Met catalogus.

BRUSSEL Paleis van Brussel: Paleis van Brussel, acht eeuwen kunst en geschiedenis. 21 juli - 15 september 1991. Toont ook een reeks handschriften, o.m. van de orde van het Gulden Vlies.

SANKT GALLEN: Die Kultur der Abtei St. Gallen. Reizende tentoonstelling, tot nu toe (voorjaar 1991) in Heidelberg en Duisburg, gaat nog naar Augsburg, Rostock, Maagdenburg en Dresden. Catalogus uitgegeven in Stuttgart: Belser Verlag. DM 78.

KAMPEN Stedelijk Museum: Vijf eeuwen boekdrukkers en uitgevers in Kampen. 2 februari - 9 maart 1991. Met bescheiden catalogus (zie onder VIJF eeuwen); in het najaar zal een uitgebreidere studie verschijnen.

KEULEN Schnütgen-Museum: Vor dem Jahr 1000, Abendländische Buchkunst zur Zeit der Kaiserin Theophano. 11 april - 16 juni 1991. Toont ca. 50 handschriften uit de belangrijkste scriptoria uit de Ottonse tijd. Tegelijkertijd een herdenkingstentoonstelling voor keizerin Theophano, echtgenote van Otto II (overleden op 15 juni 991). Begeleidende bundel (twee delen) en tentoonstellingscatalogus.

KEULEN Kölnisches Stadtmuseum (in de Keulse Kartuize, ingang Kartäusergasse 9): Die Kölner Kartause um 1500. Eine Reise in die Vergangenheit. 18 mei - 22 september 1991. Met twee publicaties: 'Die Kölner Kartause um 1500' en een 'Kurzführer'. Uiteraard zijn ook handschriften uit het Sint Barbara-klooster te zien.

LEUVEN Katholieke Universiteit, Centrale Bibliotheek: De prijs is het bewijs: prijsboeken doorheen vier eeuwen. 13 mei - 20 juni 1991. Met catalogus. Prijsbanden uit noord en zuid.

MAINZ Gutenberg-Museum: Blockbücher. 22 juni - 1 september 1991 (zie ook onder conferenties).

PARIJS Musée du Louvre: Le Trésor de Saint Denis. 15 maart - 17 juni 1991. Cameeën, ivoor en manuscripten etc.

SPIERS Historisches Museum: Die Salier und ihr Reich 1024-1125. Landesausstellung Rheinland Pfalz zum Stadtjubiläum "Speier - 2000 Jahre Stadt am Strom". Vanaf 13 maart 1991. Cat. ca. DM 62; begeleidende publikatie in 3 delen, DM 140 (Sigmaringen: Thorbecke Verlag).

WOLFENBÜTTEL Herzog August Bibliothek: Ex Bibliotheca Chymica 1500-1800. Chemie zwischen Magie und Wissenschaft. Zeughaus. 16 februari - 28 april 1991. Met catalogus.

WOLFENBÜTTEL Herzog August Bibliothek: Mittelalterliche

Evangeliarium, Mainz, vóór 1011. ('s-Gravenhage, Koninklijke Bibliotheek, Hs 135 F 10, fol. 47v). Te zien in KEULEN.

Handschriften der Hildesheimer Dombibliothek. 13 april - 2 juni 1991.

WOLFENBÜTTEL Herzog August Bibliothek: Das gefesselte Wort und die Freiheit in Europa. Zeughaus. 5 mei - 6 oktober 1991. Met catalogus.

Gemeene Duytsche Spreekwoorden, gedrukt te Kampen, bij Peter Warneſen, 1550. Te zien in KAMPEN.

NIEUWE EN AANGEKONDIGDE LITTERATUUR

ANDERSON-SCHMITT, Margarete & Monica Hedlund
Mittelalterliche Handsschriften der Universitätsbibliothek Uppsala.
Katalog über die C - Sammlung, Band 3. Handschriften C 201 -
300 (Acta Bibliothecae R. Universitatis Upsaliensis, 26/3).
Stockholm: Almqvist & Wiksell International, 1990. 2 dln. 342 p. +
register (173 p.). ISBN 9 1554 2497 X, 9 1554 2523 2.

ASCARELLI, Fernanda & Marco Menatos La tipografia del
cinquecento in Italia. Firenze: Leo S. Olschki, 1989. 500 pp. 65 illus.
Lit. 125.000.

ASSIRELLI, Marco & Emanuela Sesti La Biblioteca del Sacro
Convento di Assisi, II. I libri miniati del XIII e del XIV secolo (II
miracolo di Assisi, 7-II). Assisi: Casa Editrice Francescana, 1990.
312 pp. 341 ill. (17 kl.) (zie Bifolium 16 voor het voorafgaande
deel).

BAYERISCHE Staatsbibliothek. Inkunabelkatalog BSB Ink., II:
Brey - Gras. Wiesbaden: Ludwig Reichert, 1990. 582 pp. ISBN 3
8822 6451 9. DM 390.

BEGHEYN, Paul J. & Els F.M. Peters Gheprint te
Nijmegen. Nijmeegse drukkers, uitgevers en boekverkopers 1479-
1794 (Catalogi van het kunstbezit van de Gemeente Nijmegen, 6).
Nijmegen: Nijmeegs Museum 'Commanderie van Sint-Jan',
Gemeentearchief Nijmegen, 1990. 188 pp. Ill. ISBN 9 0682 9033 9.
Uitgegeven ter gelegenheid van de gelijknamige tentoonstelling (zie
Bifolium 16).

Die BIBELSAMMLUNG der Württembergischen Landes-
bibliothek. 2. Abteilung, II: Deutsche Bibeldrucke, 1601-1800.
Beschrieben von St. Strohm u.a. Stuttgart: Frommarm-Holzboog,
1990. 500 pp. DM 780 (bij intekening DM 690).

BIERBRAUER, Katharina Die vorkarolingischen und
karolingischen Handschriften der Bayerischen Staatsbibliothek
(Katalog der illuminierten Handschriften der Bayerischen
Staatsbibliothek in München, 1). Wiesbaden: Ludwig Reichert, 1990.
2 dln. 164, 180 pp. 602 ill., 8 kl. pl. ISBN 3 8822 6481 0. DM 396.
The BOBBIO Missal. Text edited by E.A. Lowe, notes and
studies by A. Wilmart, E.A. Lowe and H.A. Wilson. Woodbridge,
Suffolk: Boydell & Brewer, 1991. 384 pp. 6 pl. ISBN 1 8702 5200 4.
Ca. \$ 70. Tekst en studie van hs. Parijs, Bibl. Nat., lat. 13246.
Herdruk in één deel van twee delen uit de uitgaven van de Henry
Bradshaw Society, LVIII (1920) en LXI (1924).

BORM, Wolfgang Incunabula Guelferbytana (IG). Blockbücher
und Wiegendrucke der Herzog August Bibliothek Wolfenbüttel. Ein
Bestandsverzeichnis (Repertorien zur Erforschung der frühen
Neuzeit, 10). Wiesbaden: Harrassowitz, 1990. xxii + 534 pp. 26 pl.
(1 kl.) ISBN 3 4470 3036 4. DM 198.

BROWNRIGG, Linda L. (ed.) Medieval Book Production:
Assessing the Evidence. Proceedings of the Second Conference of
The Seminar in the History of the Book to 1500, Oxford, July
1988. Los Altos Hills, CA: Anderson-Lovelace, The Red Gull Press,
1990. £ 49. ISBN: 0 9626 3720 3 (gebonden), 0 9626 3721 1
(paperback). xv + 200 pp. 144 ill. (5 kl.). Zeer verzorgde en
belangrijke bundel studies over hoe de moderne wetenschap iets
kan achterhalen over de productie van boeken, de aard van
informatie en hoe men tot een oordeel komt.

BUX, Nicola Codici liturgici latini di Terra Santa = Liturgic
Latin Codices of the Holy Land (Studium Biblicum Franciscanum
Museum, 8). Fasano di Puglia: Schena, 1990. 145 pp. 90 pl. Lit.
70.000.

CANART, P. Paleografia e codicologia greca. Una rassegna
bibliografica (Litterae antiquae). Città del Vaticano: Scuola
Vaticana di Paleografia, 1991.

COHEN, Aliza A Medieval Scriptorium. St. Maria Magdalena
de Frankendal (Wolfenbütteler Mittelalter-Studien, 3). Wiesbaden:
Harrassowitz, 1990. 2 dln. 272 + 260 pp. ISBN 3 4470 3106 9. DM
498.

COLKER, Marvin L. Trinity College Library Dublin. Descriptive
Catalogue of the Medieval and Renaissance Latin Manuscripts.
Aldershot, Hants.: Scolar Press, 1991. 2 dln. 1644 pp. 18 pl. £
198.50.

CORPUS of British Medieval Library Catalogues. London, 1990 -
Tot nu toe verscheen: Kenneth W. Humphreys (ed.) The Friar's
Libraries. xliv + 218 pp. Dit jaar zal verschijnen: Richard H. Rouse
& Mary A. Rouse (eds.) The Registrum Angliae de libris
doctorum et auctorium veterum. Ca. 450 pp. Het hele corpus bevat
een uitgave van de twee middeleeuwse 'union catalogues' van het
Franciscaanse 'Registrum Librorum Angliae' en de 'Catalogus
Scriptorum' van de Benedictijner Henry Kirkstede samen met de
zg. 'pre-Dissolution' boekcatalogi van religieuze en andere
instellingen. De serie zal ca. 20 delen gaan omvatten.

DIRECTORY of Archives and Manuscript Repositories in the
United States. 2nd ed. Phoenix-New York: The Oryx Press, 1988.
ISBN 0 8977 4475 6. Overzicht van adressen, inhoud en ontsluiting
van alle grote en kleine verzamelingen in de VS.

DONOVAN, Claire The De Brailes Hours. Shaping the Book
of Hours in 13th-century Oxford. London: The British Library,
1990. 192 pp. 88 ill. (8 kl.). ISBN 0 7123 0193 3. £ 40. Het oudste
getijdenboek, verlucht door William de Brailes (ca. 1240).

EUW, Anton von Liber viventium Fabariensis. Das karolingische
Memorialbuch von Pfäfers in seiner liturgie- und
kunstgeschichtlichen Bedeutung. Bern/ Stuttgart: Francke, 1989. 231
pp. 216 ill. (5 kl., 48 fig.).

EXPLICATIO formarum litterarum: The Unfolding of Letter
Forms from the First Century to the Fifteenth. Text and Selection
by Rutherford Aris, Design and Layout by Diane Arx Anderson.
With a Foreword by Leonard Boyle, O.P. St. Paul, Minn.: The
Calligraphy Connection, 1990. xiv + 50 pp. 23 pls. met 200 informa-
tieve reproducties van diverse schriftsoorten met uitleg. Bedoeld
als werkboek voor calligrafen en hen die geïnteresseerd zijn in
middeleeuwse lettervormen. \$ 35.

ENGELS, L.J. e.a. (eds.) Bibliotheek, Wetenschap en Cultuur.
Opstellen aangeboden aan mr. W.R.H. KOOPS bij zijn afscheid als
bibliotheekaris der Rijksuniversiteit te Groningen. Groningen: UB,
1990. 613 pp. ill. ISBN 9 0367 0209 7.

GANZ, Peter (ed.) Tironische Noten (Wolfenbütteler
Mittelalter-Studien, 1). Wiesbaden: Harrassowitz, 1990. 110 pp.
ISBN 3 4470 3104 2. DM 58.

GUMBERT, J.P. The Dutch and Their Books in the
Manuscript Age. The Panizzi Lectures 1989. London: The British
Library, 1990. ISBN 0 7123 0222 0. x + 94 pp., 38 afb. (8 kl.) £
16. Behandelt diverse codicologische aspecten. Onmisbaar boekje
voor wie zich voor het Nederlandse handschrift interesseert.

HENRY, Avril The Eton Roundels. Aldershot, Hants.: Scolar
Press, 1991. Ca. 220 pp. 66 pl. (16 col.). £ 95. Facsimile met
commentaar van Ms. Eton College 177 ('Figurae Bibliorum').

HALSTRICK, Christoph Das Recht des Papiermacher-
handwerkes im deutschsprachigen Raum in der Zeit von 1400 bis
1800 unter besonderer Berücksichtigung der Organisation der
Papiermacher (Schriften zur Rechtsgeschichte, 48). Berlin: Duncker
& Humblot, 1990. 185 pp. ISBN 3 4280 7063 1, ISSN 0720 7379.
DM 56.

HOCHULI, Jost Bücher machen. Eine Einführung in die
Buchgestaltung insbesondere in die Buchtypographie. München:
Deutscher Kunstverlag, 1990. 84 pp. Ill. DM 20.

IMIELA, Hans Jürgen Geschichte der Druckverfahren, IV: Der
Stein- und Offsetdruck. Ergänzungen und Register zum
Gesamtwerk von Claus W. GERHARDT (Bibliothek des
Buchwesens, 10). Stuttgart: Anton Hiersemann, 1991. Laatste deel
dat aangekondigd is; voorafgaande delen verschenen in 1974, 1975
en 1978.

Psalter (Leeuwarden, Prov. Bibl. van Friesland, 688 Hs, fol. 43v). Eind dertiende eeuw, afkomstig uit Friesland? Afgebeeld in GÜMBERT.

JEMOLO, Viviana & Mirella Morelli Guida a una descrizione uniforme dei manoscritti e al loro censimento. Roma: Istituto Centrale per il Catalogo Unico delle Biblioteche Italiane e per le Informazioni Bibliografiche (ICCU), 1990. 200 pp. 2 fig., 39 pl. (20 kl.). Lit. 45.000.

KRÄMER, Sigrid Handschriften der deutschen Mittelalters. Teil 1: Aachen-Kochel, Teil 2: Köln-Zyfflich (Mittelalterliche Bibliothekskataloge Deutschlands und der Schweiz, Ergänzungsband 1). München: C.H. Beck, 1989. 2 dln. xxix + 872 pp. ISBN 3 4063 3687 6. DM 558.

KRÄMER, Sigrid & Michael Bernhard Handschriften der deutschen Mittelalters. Handschriften-Register (Mittelalterliche Bibliothekskataloge Deutschlands und der Schweiz, Ergänzungsband 1/3). München: C.H. Beck, ca. 1991. ISBN 3 4063 4812 2.

KRISTELLER, Paul Oskar Iter Italicum. Accedunt alia itinera. A Finding List of Uncatalogued or Incompletely Catalogued Humanistic Manuscripts of the Renaissance in Italian and Other Libraries, Vol. 5. Alia itinera III and Italy III: Sweden to Yugoslavia, Utopia. Supplement to Italy (A-F). Leiden (etc.): E.J. Brill, 1990. xxii + 642 pp. ISBN 9 0040 9089 4. Dfl. 400.

KURS Jerusalem. Karten und Dokumente zur Pilgerfahrt ins Heilige Land. Köln, Diözesanbibliothek, 1990. Catalogus bij de tentoonstelling gehouden van 19 oktober-15 november 1990.

LEROY, Herbert Joseph und seine Brüder. Meisterwerke gotischer Buchmalerei. Stuttgart: Belsler, 1990. 72 pp. 17 ill. DM 47,80.

LIST, Gerhard & Gerhard Powitz Die Handschriften der Stadtbibliothek Mainz, I: Hs I 1 - I 150. Wiesbaden: Harrassowitz, 1990. 358 pp. ISBN 3 4470 2890 4.

MARTELS, Z.R.W.M. von (ed.) Alchemy Revisited. Proceedings of the International Conference on the History of Alchemy at the University of Groningen (Collection de Travaux de l'Académie Internationale d'Histoires des Sciences, 33). Leiden (etc.): E.J. Brill, 1990. xii + 284 pp. ISBN 9 0040 9287 0. Dfl. 125.

MARTIN, Henri-Jean & Jean Vezin (eds.) Mise en page et mise en texte du livre manuscrit. [Parijs]: Editions du Cercle de la Librairie-Promodis, 1990. 470 pp., ill. ISBN 2 7654 0446 1. Ca. Dfl. 250. Breed opgezette bundel bondige studies door specialisten, vanaf de Oudheid, via inhoudelijke groepen als bijbel, klassieke en volkstaalteksten en studieboeken, tot opzet en functioneren van illustraties en de relaties tussen handschrift en druk.

MYERS, Robin & Michael Harris (eds.) Fakes & Frauds: Varieties of Deception in Print and Manuscript (Publishing Pathways, 3). Winchester: St. Paul's Bibliographies, 1989. 152 pp. 14

pls. ISBN 0 906795 77 X. £ 27,50 Bevat bijdragen over o.m. valse gegevens in colophons (L. Hellinga) en vervalsingen van gedrukte en handgeschreven documenten.

MYERS, Robin & Michael Harris (eds.) Spreading the Word: The Distribution Networks of Print 1550-1850 (Publishing Pathways, 4). Winchester: St. Paul's Bibliographies, 1990. 256 pp. 25 ill. 4 maps. ISBN 0 906795 87 7. £ 35.

NORDENFALK, Carl Studies in the History of Book Illumination. London: Pindar Press, 1991. 347 pp. 178 ill. ISBN 0 9071 3246 4. £ 130. Herdruk van vijftien opstellen.

OATES, J.C.T. Studies in English Printing and Libraries (Studies in the History of Printing, 6). London: Pindar Press, 1991. 402 pp. ISBN 0 9071 3257 X. £ 95. Herdruk van 29 artikelen.

PAPIEREN erfgoed. Een inventarisatie bij WSF-bibliotheken (WSF kleinschrift, 4). 's-Gravenhage: Nederlands Bibliotheek en Lektuur Centrum, 1990. 102 pp. ISBN 9 0625 2864 3. Een overzicht van de collecties in bibliotheken met wetenschappelijke steunfunctie.

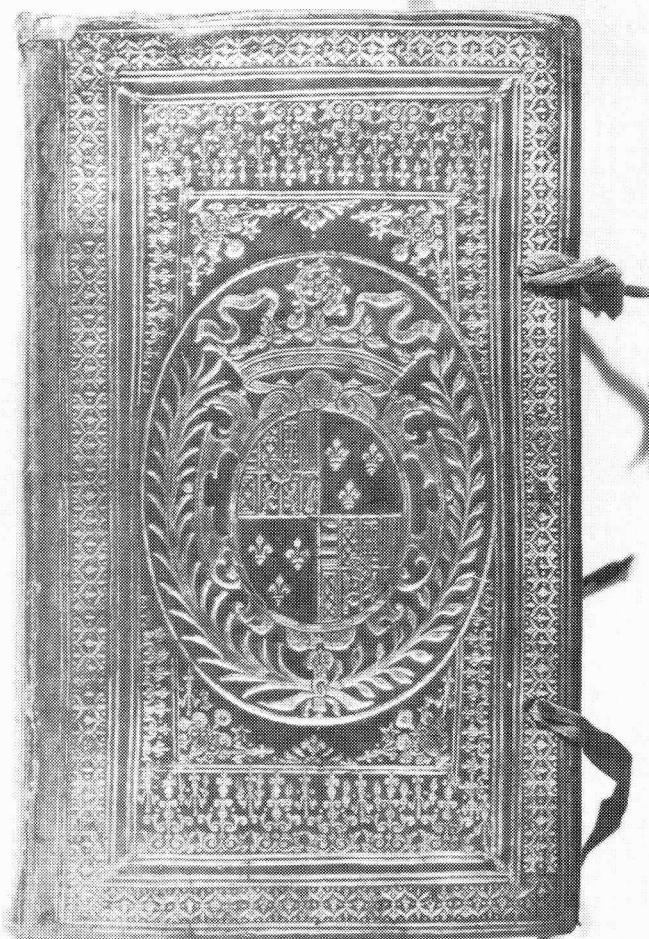
PETHERBRIDGE, Guy (ed.) The Complete Binder. Studies in Book Making and Conservation in Honour of Roger Powell. The Codicology Press, zomer 1991. Feestbundel voor de Britse boekbinder. Bevat bijdragen van Christopher Clarkson, Paul N. Banks, Michelle Brown, Mirjam M. Foot e.a. Voor nadere informatie wende men zich tot Thomas W. Taylor, 1906 Miriam, Austin, Texas 78702.

REITH, Reinhold (ed.) Lexikon des alten Handwerks. Vom späten Mittelalter bis ins 20. Jahrhundert. München: C.H. Beck, 1990. 260 pp. 40 ill. DM 39,80. Met bijdragen over boekbinders, drukkers, illuminatoren, kaartenmakers, papiermakers etc.

RHODES, Dennis E. Further Studies in Italian and Spanish Bibliography (Studies in the History of Printing, 7). London: Pindar Press, 1991. 264 pp. ISBN 0 9071 3256 1. £ 95. Herdruk van 38 opstellen.

SAENGER, Paul A Catalogue of the Pre-1500 Western Manuscript Books in the Newberry Library. Chicago-London: University of Chicago Press, 1989. ISBN 0 2267 3350 5.

SCARPATETTI, Beat von, Rudolf Gamper & Marlies Stähli Katalog der datierten Handschriften der Schweiz, III. Dietikon-Zürich, 1990. 2 din. 440, ca. 460 pp. 1000 ill. ISBN 3 8595 1127 0. Ca. SFr. 450.

Een Franse prijsband, gegeven in het College te Nancy in 1621. Te zien te LEUVEN.

SCHUBA, Ludwig Kataloge der Universitätsbibliothek Heidelberg, II: Die Quadriviums-Handschriften der Codices Palatini Latini in der Vatikanischen Bibliothek. Wiesbaden: Ludwig Reichert, 1991. Ca. 400 pp. 1 kl. pl. ISBN 3 8822 6506 X. Ca. DM 190.

SENSTER, Christine Die Bibliotheken der Schweiz. (Elemente des Buch- und Bibliothekswesens, 13). Wiesbaden: Ludwig Reichert, 1991. Ca. 176 pp. ISBN 3 8822 6496 9. Ca. DM 50.

SINKEWICZ, Robert E. Manuscript Listings for the Authors of Classical and Late Antiquity (Greek Index Project Series, 3). Toronto: Pontifical Institute of Medieval Studies, 1990. vi + 50 pp. + 6 fiches. ISBN 0 8884 4853 8. \$ 20.

SOLTÉSZ, E., K. Velenczei & A.W. Saljo Catalogus librorum sedecimo saecula impressorum qui est in bibliotheca Nationali Hungariae Széchényiana asservantur. Budapest: Országos Széchényi Könyvtár, 1990. 3 dln. lxiv + 3257 pp. Indices. DM 500.

SORGELOOS, Claude Labore et constantia 1589-1989. A Collection of 510 Editions Issued by Christopher Plantin from 1555 till 1589. Brussel: Eric Speeckaert, 1990. 468 pp. Indices. 250 ill. BF 3000. Bevat o.m. aanvullingen op Voets bibliografie van Plantiniana.

SPILLING, Herrad Die datierten Handschriften der Würtembergischen Landesbibliothek Stuttgart. Teil 1, Ehemalige Hofbibliothek Stuttgart (Datierte Handschriften in Bibliotheken der Bundesrepublik Deutschland, 3). Stuttgart: Anton Hiersemann, 1990. xviii + 390 pp. 343 ill. ISBN 3 7772 9024 6. Ca. DM 780.

STUDI belgi e olandesi per il IX centenario dell'Alma Mater bolognese. Bologna: Edizioni Luigi Parma, 1990. 294 pp. Ill. ISBN 8 8730 2004 6. Bevat o.m. opstellen van Elly Cassee, Jacky de Veer-Langezaai en Frank Soetermeer over middeleeuwse (verluchte) handschriften uit Bologna.

TOWNLEY, Maureen The Best and Fynest Lawers and Other Raire Bookes. A Facsimile of the Earliest List of Books in the Advocates' Library, Edinburgh. With an Introduction and Modern Catalogue. Edinburgh: Edinburgh Bibliographical Society, 1990. 163 pp., index. 21 ill. ISBN 1 8721 1605 1.

URSO, Tommaso Toponomastica bibliografica. Guida al nomi dei luoghi di stampa fino al 1799 (Bibliografia e biblioteconomia, 23). Firenze: Leo S. Olschki, 1990. 156 pp. ISBN 8 8222 3732 3. Lit. 26.000.

VIJF eeuwen boekdrukkers en uitgevers in Kampen. Kampen: Stedelijk Museum Kampen, 1991. 37 pp. Ill. Brochure bij de gelijknamige tentoonstelling.

WAMBACH, Walter Die Kirchenbibliothek Schwabach. Geschichte und Bestand mit Katalog der Handschriften und Inkunabeln (Bibliotheca Bibliographica Aureliana, 127). Baden-Baden: Koerner, 1990. 356 pp. ISBN 3 8732 0127 5. DM 180.

WEALE, W.H. Iacobus & H. Bohatta Catalogus missarium ritus latini ab anno 1474 impressorum. Bibliographica liturgica. Stuttgart: Hiersemann, 1990. xxxiv + 380 pp. DM 580. Herdruk van de uitgave uit 1928.

WEITZMANN, Kurt & George Galavaris The Monastery of Saint Catherine at Mount Sinai. The Illuminated Greek Manuscripts, I: From the Ninth to the Twelfth Century. Princeton: Princeton University Press, 1990. 220 pp. 744 pls. (28 kl.). ISBN 0 6910 3602 0. \$ 175.

WIRTH, Karl-August Pictor in Carmine. Ein Handbuch der Typologie aus dem 12. Jahrhundert. Nach der Handschrift des Corpus Christi College in Cambridge, Ms. 300. Berlin: Mann, 1991. Ca. 160 pp. ISBN 3 7861 1557 5. Ca. DM 160.

WOLF, Hans-Jürgen Geschichte der graphischen Verfahren. Papier - Satz - Druck - Farbe - Photographie - Soziales. Dornstadt: Historia, 1990. 1000 pp. 600 ill. (400 kl.). DM 78.

V A R I A

NEDERLANDSE GENOOTSCHAP VAN BIBLIOFIELEN

Op 20 oktober 1990 is een Nederlandse vereniging van bibliofiel opgericht waarin verzamelaars, antiquaren en bibliothecarissen elkaar kunnen ontmoeten en met elkaar van gedachten kunnen wisselen over het bijzondere boek. Het secretariaat berust bij dr J. Storm van Leeuwen, Koninklijke Bibliotheek, Postbus 90407, 2509 LK 's-Gravenhage.

C O N F E R E N T I E S

BLOKBOEKEN e.a.

Op 11 - 13 juli 1991 zal in het Gutenberg-Museum te Mainz een symposium plaats vinden over 'Blockdruck'. Het is de openbare bijeenkomst van de 'Arbeitskreis für Druckgeschichte'.

VLAAMSE HANDSCHRIFTEN IN CAMBRIDGE

Van 6 tot 8 september 1991 zal in Wolfson College te Cambridge een internationaal colloquium gehouden worden over 'Fifteenth-century Flemish Manuscripts in Cambridge Collections'. Het is het derde congres van The Seminar in the History of the Book before 1500. Een tiental sprekers zal ingaan op diverse aspecten van de laatmiddeleeuwse boekcultuur in Vlaanderen. Voor nadere informatie: Alain Arnould, Wolfson College, Cambridge CB3 9BB, Groot Britannië.

KLOOSTERS IN DE MIDDELEEUWEN

Het jaarlijkse congres van het Centre for Medieval Studies, University of Toronto, zal in 1992 gewijd zijn aan 'Monastic and Mendicant Life in the Middle Ages'. Voor samenvattingen van lezingen (sluitingstermijn 1 mei 1991) en nadere gegevens kan men zich richten tot: Annual Conference 1992, Centre for Medieval Studies, 39 Queen's Park Crescent East, Toronto, Ontario, MSS 2C3.

BIFOLIUM is een informatieblad over activiteiten rond handschriften en oude drukken. Het bevat zoveel mogelijk gegevens over tentoonstellingen, catalogi, congressen en workshops, bijeenkomsten van codicologen en bibliografiën. Bij beschikbare ruimte kan een kort verzoek om informatie worden opgenomen.

Bifolium verschijnt twee maal per jaar, in april en oktober.

Een abonnement kost Dfl. 10,- per vier nummers voor personen, Dfl. 10,- per twee nummers voor instellingen.

North American subscribers should send an international postal money-order in Dutch currency to: BIFOLIUM, Department of Medieval Studies, Oude Kijk in 't Jatstraat 26. 9712 EK Groningen, The Netherlands.

Redactie: Jos.M.M. Hermans (050-636114), V.M. Schmidt (050-636087) en W.C.M. Wüstefeld (030-313835).